

International Educational Corporation
National University “Odesa Law Academy”

INNOVATION AND INTERNATIONALISATION IN HIGHER EDUCATION

**PROCEEDINGS
of the British–Ukrainian Conference**

*London,
16 October 2025*

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

**МАТЕРІАЛИ
британсько-української конференції**

*м. Лондон,
16 жовтня 2025 року*

Odesa
“Yurydychna Literatura”
2025

UDC 378(410:477)(063)

I-64

Edited by **S. V. Kivalov**, Doctor of Law, Professor, Academician

Executive Editor: **D. A. Minchenko**

Innovation and Internationalisation in Higher Education : proceedings of the British-Ukrainian Conference (London, 16 October 2025) = Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті : матеріали британсько-української конференції (Лондон, 16 жовтня 2025 року) / edited by S. V. Kivalov ; executive editor D. A. Minchenko ; International Education Corporation ; National University “Odesa Law Academy”. — Odesa : Yurydychna Literatura, 2025. — 520 p.

ISBN 978–966–419–457–7

The proceedings of the British-Ukrainian Conference “*Innovation and Internationalisation in Higher Education*” are devoted to the development of joint educational and research initiatives, strengthening academic mobility, and promoting the exchange of experience between the academic communities of both countries. They also highlight the creation of new formats of cooperation in the fields of research, technology, and innovation. The implementation of British educational practices and international standards serves as a key factor in reforming the higher education system of Ukraine, contributing to its modernisation and successful integration into the European and global educational and research space.

UDC 378(410:477)(063)

Матеріали британсько-української конференції «*Інновації та інтернаціоналізація у вищій освіті*» присвячені розвитку спільних освітніх і наукових ініціатив, посиленню академічної мобільності, обміну досвідом між науково-педагогічними спільнотами двох країн, а також створенню нових форматів взаємодії у сфері досліджень, технологій та інновацій. Застосування британських освітніх практик і міжнародних стандартів є важливим чинником реформування системи вищої освіти України, сприяючи її модернізації та успішній інтеграції в європейський та міжнародний освітній і науковий простір.

The materials are published in the authors' editions.

The authors bear full responsibility for the quality, accuracy, and originality of their contributions.

© International Educational Corporation, 2025

© National University “Odesa Law Academy”, 2025

ISBN 978–966–419–457–7

Глиняна К. М.

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

РИМСЬКЕ ПРАВО ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРАВНИЧИХ ТРАДИЦІЙ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ, ЄС ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Римське право становить підґрунтя європейської правової цивілізації та залишається невід'ємним елементом формування професійного світогляду юристів, важливість знання римського права для юристів різних країн ніколи не ставилася під сумнів, оскільки римське право стало сполучною ланкою правової думки стародавнього світу, середньовіччя та нового часу і лягло в основу більшості західно-європейських правових систем.

Значення римського права полягає також і в тому, що воно є необхідною складовою професійної освіти сучасного юриста, засобом підвищення його загальної освіти. Вивчення римського права дозволяє, з одного боку, сконцентрувати увагу на сутності права, з іншого, пробудити в кожному юристі дух творчості, без чого не може бути чистого права і правової науки.

Його норми, інститути та принципи стали джерелом розвитку більшості сучасних правових систем Європи, включаючи як континентальну, так і англосаксонську традиції. Саме тому вивчення римського права у системі вищої юридичної освіти має не лише історичне, а й методологічне, світоглядне та інтеграційне значення.

Для України, яка перебуває на шляху глибокої європейської інтеграції, звернення до римсько-правових ідей є важливим чинником утвердження єдиних освітніх і правових стандартів. Римське право виступає універсальною мовою правників, що дозволяє поєднувати різні правові культури Європи — як континентальні, так і англосаксонські. Зокрема в університетах Європейського Союзу та Великої Британії римське право викладається як обов'язкова або базова дисципліна, що формує розуміння джерел права, принципів власності, зобов'язального права, юридичної аргументації та інтерпретації норм.

Британська правнича освіта, попри належність до системи *common law*, також зберігає вплив римсько-правових концепцій. Римське право у Великій Британії викладається переважно в контексті історії права та порівняльного правознавства, однак його засадничі положення про захист права власності, договірні зобов'язання, поняття справедливості та добросовісності вплинули на становлення *equity* та прецедентної практики. Це свідчить, що навіть у межах ан-

гლოსаксонської традиції римське право виконує функцію теоретичного фундамента юридичного мислення.

В університетах ЄС (зокрема Італії, Німеччини, Франції, Іспанії) римське право залишається базовим елементом підготовки правників. Воно формує у студентів розуміння системності права, логіки правових конструкцій і загальних принципів, що пронизують сучасні галузі приватного та публічного права. В Україні, де процес модернізації правничої освіти відбувається у контексті євроінтеграції, збереження і посилення римсько-правової складової навчальних програм є запорукою формування юристів європейського рівня, здатних оперувати універсальними правовими категоріями та цінностями.

Крім того, вивчення римського права сприяє розвитку критичного мислення студентів, формуванню здатності до юридичного аналізу, аргументації та тлумачення норм.

Через звернення до класичних текстів, зокрема до *Corpus Juris Civilis* Юстиніана, здобувачі вищої освіти засвоюють не лише юридичну техніку, а й гуманістичний зміст права як мистецтва справедливості і доброго (*ars boni et aequi*). Такий підхід сприяє вихованню правничої культури, заснованої на повазі до людської гідності, свободи та права власності.

Важливо також, що в межах Болонського процесу та розбудови європейського простору вищої освіти римське право розглядається як спільна основа для гармонізації навчальних програм і розвитку академічної мобільності. Співпраця між українськими, європейськими та британськими університетами у сфері викладання римського права відкриває перспективи для створення спільних курсів, програм подвійних дипломів та інтеграції українських правничих шкіл до загальноєвропейського науково-освітнього простору.

Для України, яка перебуває на шляху глибокої європейської інтеграції, звернення до римсько-правових ідей є важливим чинником утвердження єдиних освітніх і правових стандартів. Саме в цьому контексті освіта розглядається як ключовий елемент цивілізаційного розвитку держави, адже формування правничої культури й професійного мислення майбутніх юристів безпосередньо пов'язане з рівнем освітньої підготовки. Розвиток освіти має фундаментальне цивілізаційне значення у процесі державотворення, адже саме люди є носіями цивілізаційного поступу будь-якої держави. Йдеться про освічених, відповідальних і суспільно активних громадян, які володіють професійними знаннями, державницьким мисленням, уміннями та здібностями до ефективної публічної діяльності [1, с. 151–153]. Римське право, як класична основа юридичної освіти, сприяє формуванню саме такого типу фахівця — компетентного, морально стійкого та орієнтованого на служіння суспільству.

Розвиток університетської освіти в Європі мав безпосередній зв'язок із соціально-економічними та політичними трансформаціями, що відбувалися у середньовічних державах. Зокрема саме ці процеси зумовили появу перших вищих шкіл на території німецьких земель. Проте на початковому етапі їхня кількість залишалася обмеженою, оскільки університети мали локальний характер і майже не залучали студентів з інших країн. Натомість в Італії, Франції та Іспанії університетський рух набув значно ширшого розмаху: до середини XIV століття в Італії діяло близько п'ятнадцяти університетів, у Франції — вісім, а в Іспанії — шість [2, с. 74].

Саме в цих університетських осередках римське право стало основою правничої освіти та наукового мислення. З італійських і французьких шкіл воно поширювалося на всю Європу, формуючи єдині правові традиції, які згодом лягли в основу континентальної правової системи. У подальшому цей інтелектуальний спадок вплинув і на становлення української правничої освіти, що нині розвивається у тісному зв'язку з європейським і британським академічним простором.

Поступове утвердження університетської освіти в Італії, Франції та Іспанії створило сприятливе підґрунтя для поширення римсько-правових знань у Європі. Саме ці освітні центри стали осередками відродження римського права, яке швидко виходило за межі континенту та почало впливати на формування правових шкіл інших держав. Римське право поступово завойовувало студентські аудиторії всієї Європи, зокрема й британських університетів. Показовим є приклад ломбардського юриста Вакарія, який близько 1149 року прибув до Англії та читав у Оксфорді лекції з римського права, започаткувавши тим самим традицію його вивчення у британській правничій освіті [3, с. 130].

Римське право, поширюючись через університетську освіту Європи, сприяло формуванню спільних підходів до юридичного навчання. Особливо важливим у цьому процесі став досвід італійських університетів, серед яких провідне місце посідав Болонський університет — визнаний центр вивчення римського права. Беззаперечним досягненням Болонського університету була інноваційна методика викладання, розроблена професорсько-викладацьким складом. Викладачі, які перебували у структурній залежності від університету, могли здобути авторитет і вплив серед студентів не завдяки формальним посадам, а виключно завдяки своїм знанням, особистим якостям і педагогічному таланту [4, с. 25]. Такий підхід утвердив академічні стандарти, що стали зразком для інших університетів Європи та вплинули на формування сучасних принципів правничої освіти.

Римське право стало фундаментом європейської правової традиції та основою формування університетської юридичної освіти. Його ідеї, поширюючись через Болонський, Паризький, Оксфордський

та інші університети, утвердили принципи науковості, системності й гуманізму у вивченні права. Сьогодні римсько-правова спадщина залишається спільним надбанням України, Європейського Союзу та Великої Британії, поєднуючи континентальну й англосаксонську традиції на засадах поваги до права, справедливості та людської гідності. Збереження й розвиток римсько-правових студій у системі вищої освіти України є не лише даниною історії, а й необхідною умовою інтеграції до європейського освітнього простору, формування високопрофесійного та культурно зрілого правника нового покоління.

Список використаних джерел

1. Zadorozhnia H., Mykhtunenko V., Kovalenko H. Protection of Information Sovereignty as an Important Component of the Political Function of the State. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2021. Vol. 21, Issue 9. P. 151–154.
2. Задорожний Ю. А. Основи римського приватного права: навч. посіб. Київ: Істина, 2012. 344 с.
3. Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток / В. С. Журавський та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 296 с.
4. Іваній О. М. Історичні засади відродження та популяризації римського права середньовічними університетами. *Освітлогія*. 2016. № 5. С. 23–27. URL: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2016.5.2327>

Гребенюк Д. О.

доктор філософії у галузі права,
доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ

У сучасних умовах глобалізації та формування нового рівня суспільства вища освіта стає не лише інструментом професійної підготовки, а й одним із ключових чинників соціально-економічного розвитку держав, забезпечення демократичних цінностей і реалізації основоположних прав людини. Вбачається, що одним із таких прав, що має універсальний характер, є право на освіту, визнане та гарантоване низкою міжнародно-правових актів як універсального, так і регіонального характеру. У контексті вищої освіти дана категорія прав набуває особливої ваги, адже безпосередньо пов'язана з доступом до якісної, інклюзивної та академічно мобільної системи знань, що відповідає вимогам сучасного світу.

Бугаєць А. С. Українсько-британське партнерство в сфері якості вищої освіти	379
Варшківна Н. В. Про підходи у викладанні лінгвокраїнознавства	383
Войтович П. П. Особистість як основний орієнтир освітнього процесу	387
Глиняна К. М. Римське право як основа формування правничих традицій у системі вищої освіти України, ЄС та Великої Британії	390
Гребенюк Д. О. Розвиток міжнародної співпраці у сфері вищої освіти крізь призму забезпечення права на освіту	393
Дронов В. Ю. Право на спорт і освіту у міжнародному праві: британсько-український контекст та досвід Національного університету «Одеська юридична академія»	396
Єрмоменко С. В. Технології штучного інтелекту у формуванні дослідницьких компетентностей студентів-філологів	399
Задерейко О. В. Особливості пошуку наукової інформації з застосуванням систем штучного інтелекту	401
Іванійчук Т. Ю. Реалізації політик відкритості в науковому просторі епохи AI: британський та український досвід	405
Канєнберг-Сандул О. К. Академічна доброчесність як основний принцип освіти	411
Капустян І. В. Платформа Moodle як інструмент інноваційної трансформації освітнього середовища закладів вищої освіти	414
Ковальова К. О. Інтеграція наукових досліджень в освітній процес як засіб розвитку наукових навичок студентів	417
Козак Т. Б. Роль освіти у відбудові України	420